

Allah (cc) neden yemin eder?

Almanya'dan okuyucumuz: "Kur'ân'da batmakta olan yıldızlara, incire, zeytine... vs Allah yemin ediyor. Sorularım şunlar:

1- Kur'ân'da geçen bu yeminler Allah'ın sözü müdür?

2- Allah yemin eder mi?

3- Cenâb-ı Hak bizim gibi aciz kullarına neyi inandırmak için yemin etmektedir?

4- Cenâb-ı Allah, kendi yarattığı varlıklar üzerine neden yemin etme gereği duymuştur?

5- Yüceliğinden şüphe etmediğimiz Yüce Varlığın kendi yarattığı zeytin, incir, Sina Dağı, esen rüzgârlar gibi şeyler kendi yüce varlığından—hâşâ ve sümme hâşâ—daha mı yücedir ki, bunlar üzerine yemin etmiştir?"

1- İnsanoğlu tarih boyunca konuşmalarına ve sözlerine kuvvet vermek, muhatabını iknâ etmek, sözlerinin doğruluğuna güvenilmesini istemek ve bunu sağlamak için yemini kullanmıştır. Yani yeminli ifadeler kullanmak insanoğlunun yabancı olduğu bir üslûp değildir. Kur'ân'da geçen yeminli ifadeler de, insanın anladığı seviyeden insana hitap eden Allah'ın şüphesiz birer sözüdür.

2- Âyetlerde de görüldüğü gibi, Cenâb-ı Allah bizzat Kendi Yüce İsmi üzerine yemin ettiği gibi¹; peygamberlerine², peygamberlerin yaşadığı veya vahyin geldiği beldelere³, meleklerle⁴, Kur'ân'a⁵, kıyâmet gününe⁶, kâinâтта var olan önemli varlıklar üzerine, meselâ kaleme⁷, gökyüzüne⁸, güneşe⁹, aya¹⁰, geceye¹¹,

sabaha12, kuşluk vaktine13, ikindi vaktine14, yıldıza15, havaya16 ve bitkilere17 yemin etmiştir.

3- Kur'ân, âlemlerin Rabbi sıfatıyla Allah'tan, kullarına gelen İlâhî kelâmın mecmuâsıdır. Bizim fikir, algılama ve anlayış seviyemize inen Kur'ân-ı Hakîm'in, âyetlerinde ve beyanlarında yeminli ifâdelere yer vermesi de, bizim algıladığımız biçimde anlaşılabilirliğini, ciddiyetini ve sözlerinde hilâfı olmadığını anlamamızı sağlamak içindir. Cenâb-ı Hak, bazen yeminle âyetlerini doğrulamış ve kuvvetlendirmiş; bazen de bir takım varlıkları yemin konusu yaparak bu varlıkların insanlık için değerine ve kıymetine işâret etmiş ve dikkatleri bu varlıklar üzerine çekmiştir.

4- Cenâb-ı Allah, insanların âyetlere olan îmân ve güvenlerini temin etmek, verdiği haberleri kuvvetlendirmek, önemli varlıklar ve nesnelere üzerinde tefekkürü teşvik etmek, önemli nîmetleri hatırlatmak; Kur'ân'ın, Kur'ân'ın verdiği haberlerin, kıyâmet gününün, âhiret gününün, öldükten sonra dirilişin, hesabın, Cennetin ve Cehennem hak olduğu konusunda insanları iknâ etmek ve bunlarda muhtemel şek ve şüpheyi ortadan kaldırmak gibi hikmetlerle, âyetlerini yeminli ifadelerle takviye etmiştir.

5- Meseleye mânâ-yı ismiyle değil, mânâ-yı harfiyle bakmamız gerekiyor. Yani, Allah'ın üzerine yemin ettiği her şey, kendi başlarına değerli değil, Allah'ın yaratmış olması itibarıyla yücedir, değerlidir ve kıymetlidir. Cenâb-ı Allah Kendi Zâtının yüceliğini bildirmek ve isim ve sıfatlarının tecellilerinin kemâlini ve eşsizliğini göstermek için varlıklar üzerine çeşitli şekillerde dikkatleri çekmiştir. Her şey Allah'ın kudretinin ve hilkatinin eşsiz şekilde tecellisi ve tasarrufu değil midir? Zatı Yüce olan Cenâb-ı Allah, eşsiz ve sayısız isim ve sıfatlarının eseri olan mevcudat üzerine yemin etmekle, aslında kudretinin ve hilkatinin muhtelif tecellilerine, dolayısıyla kudretinin azametini, hikmetinin kemâline, rahmetinin kuşatıcılığına, hilkatinin benzersiz güzelliğine yemin etmiş olmaktadır.18

Dipnotlar:

1- Hicr Sûresi, 15/92;

2- Yâsîn Sûresi, 36/1;

3- Tûr Sûresi, 52/1-3; Beled Sûresi, 90/1;

4- Sâffât Sûresi, 37/1; Nâziât Sûresi, 79/1-2;

- 5- Vâkıa Sûresi, 56/77;Tûr Sûresi, 52/2;
- 6- Kıyâmet Sûresi, 75/1;
- 7- Kalem Sûresi, 68/1;
- 8- Burûc Sûresi, 85/1; Târık Sûresi, 86/1;
- 9- Şems Sûresi, 91/1;
- 10- Şems Sûresi, 91/2;
- 11- Leyl Sûresi, 92/1;
- 12- Fecr Sûresi, 89/1;
- 13- Duhâ Sûresi, 93/1;
- 14- Asr Sûresi, 103/1;
- 15- Necm Sûresi, 53/1;
- 16- Zâriyât Sûresi, 51/1;
- 17- Tîn Sûresi, 95/1;
- 18- Mektubat, s. 378.